

Lauki - dzīves, darba un atpūtas vieta

Nākamā desmitgade

***Lauksaimniecība – hobijs? Zemnieks – sistēmanalītiķis?
Laucinieks – profesija?***

Lauku atjaunošanas plāns - viens no trim vissvarīgākajiem valsts ilgtermiņa rīcībpolitiskiem uzstādījumiem

Alternatīva ir nelīdzsvarota, daudzviet nekontrolēta saraušanās un dabas kapitāla izšķērdēšana

Pilsētas mainās

Dzīve pilsētās ir pamatversija, tieši lauku dzīve arvien vairāk ir izvēles jautājums

- Nu jau pāris gadus mēs dzīvojam pasaulē, kur lielākā daļa cilvēces ir pilsētnieki
- Latvijā pilsētās dzīvo divas trešdaļas iedzīvotāju
- ... 20.gadsimta sākumā pilsētās dzīvoja 10% iedzīvotāju
- Gadsimta laikā cilvēces iedzīvotāju skaits trīskāršojās, bet pilsētnieku skaits 20kāršojās

- Trīs ceturtdaļas Latīņamerikas iedzīvotāju ir pilsētnieki
- Tuvāko desmitgažu laikā Ķīna plāno izveidot 250!! pilsētas ar 1-5 miljons iedzīvotāju
- Daudzās attīstītās valstīs pilsētu teritorija pārsniedz lauku teritoriju

Pretruna: arvien vairāk cilvēki dodas uz pilsētu, kas pasliktina katra nākošā un jau esošā pilsētnieka dzīves kvalitāti

- Pilsēta, kas neapmierina pamatvajadzības - drošība, socializācija, personiskā telpa
- Lauki, kas šķiet izeja, taču pārsvarā turīgiem cilvēkiem, jo pašlaik ekonomikas struktūra nepiedāvā mērenas iztikšanas ilgtspējīgu perspektīvu

Vajadzīgs jauns definējums lauku dzīvesstilam

- Dzīvesstils arvien vairāk ir pilsētnieku noteikts, tāpat vērtības un pilsētu 'uz āru vērstības' dēļ zaudē kulturālo nesavietojamību vai vismaz dažādību
- Pilsētnieki ir daudz sarežģītāks cilvēku, grupu, sociālo lomu kopojumus, palielina stresu; depresija - otrā izplatītākā slimība jau pēc desmit gadiem

smart baby case

Designed by Pouyan Mekhlarani 2008

Openings

TOP DOOR

this is a removable door that will allow for easy access to the baby enabling parents to play , feed , etc. their babies

MAIN DOOR

This is a removable door will provide safe removal of baby.

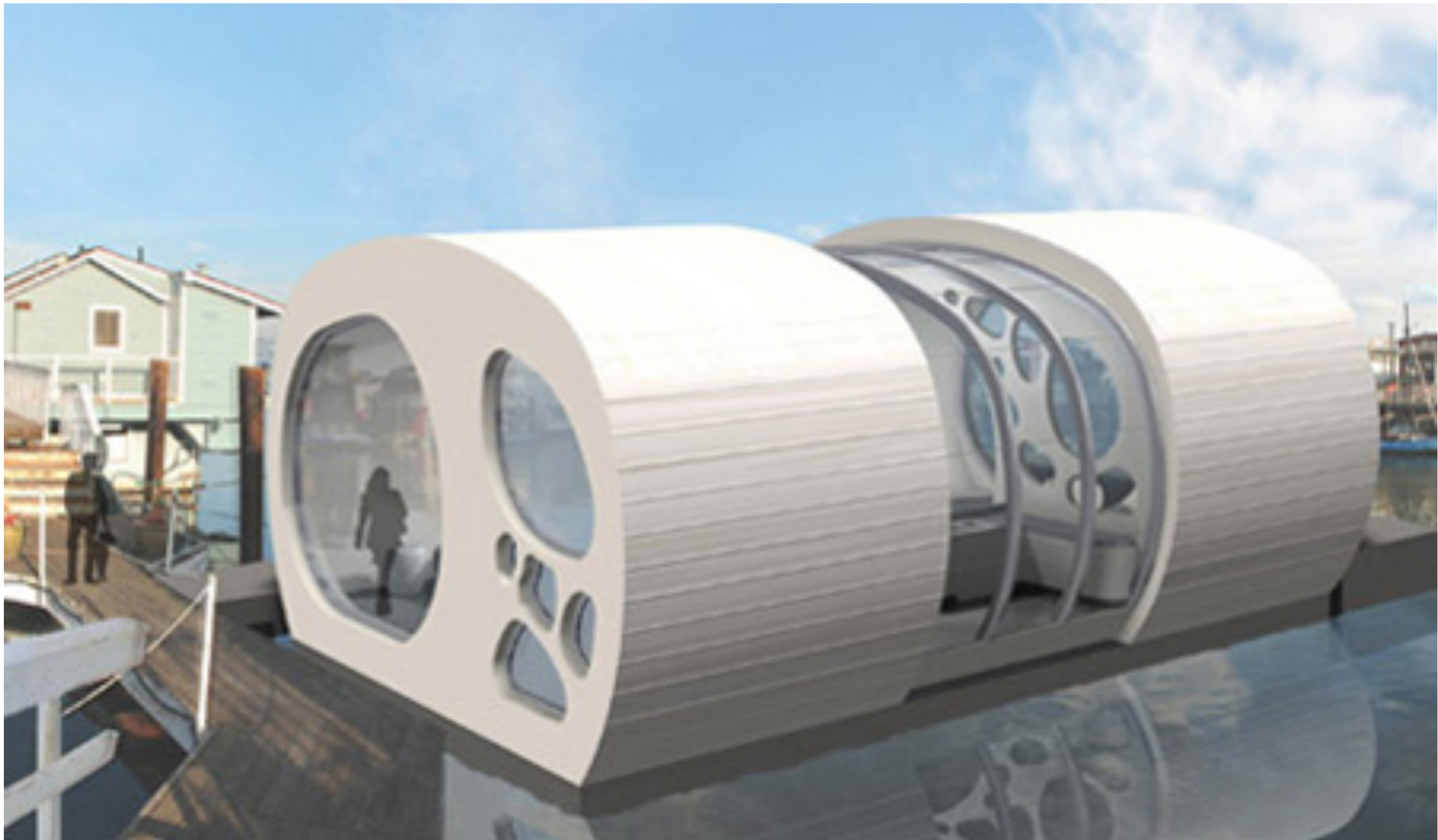

Safety breathy doors

Except when the air purification unit is on these doors will automatically shut by 2 low pressure to avoiding any potential harms baby's hand through.

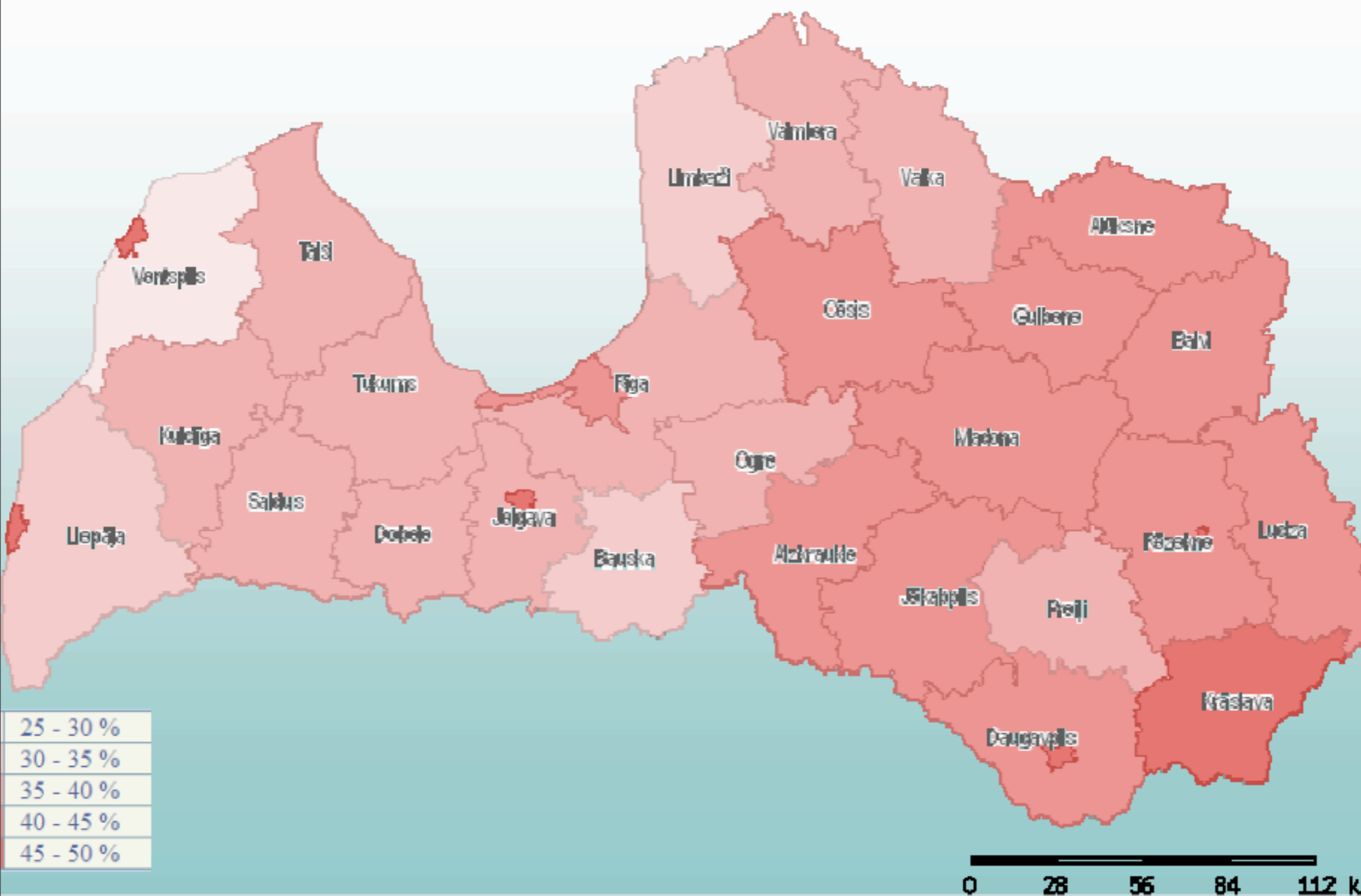
Pilsētu
'tehnoloģijas'

iekapsulēšanās...
mājas bez virtuvēm...

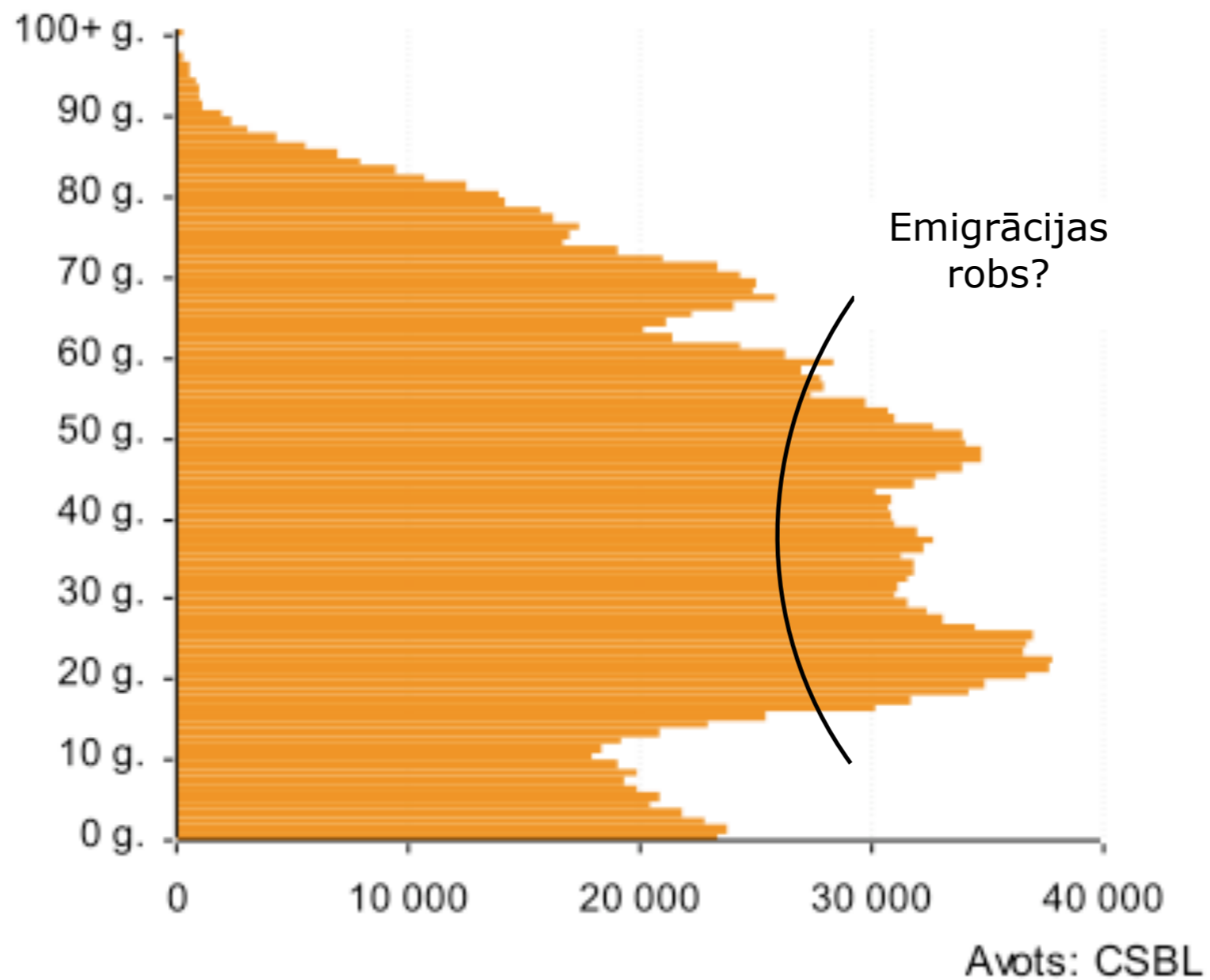
Laukus nevar atstāt tirgum
vai risināt tikai sektoriāli

Primsskolas bērnu skaita samazinājums 15 gadu periodā, salīdzinot ar bāzes (2008.) gadu

Dzīve pēc recesijas

iedzīvotāju vecuma struktūra (2009), cilvēku skaits

Dzīvesstils, kustība, vietas idejas maiņa

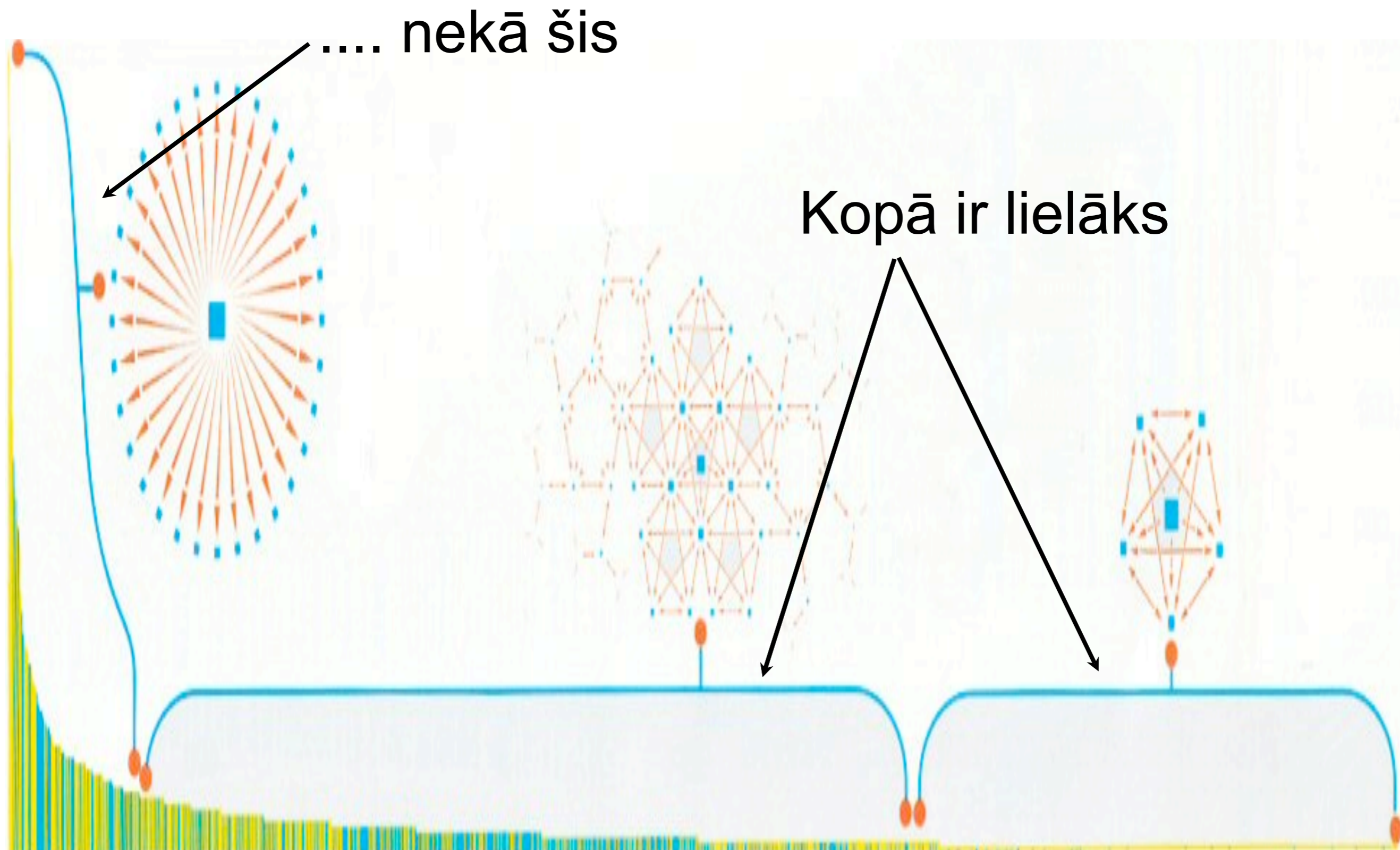
- Arī pilsētās vairs neder modernisma industriālisma 'filozofija', kas balstīta uz mašīnu, darba laiku, publiskās telpas privatizāciju
- Pilsētā vairāk atpūšas un izklaidējas, proporcionāli mazāk strādā
- Puse no ceļošanas lielpilsētās ir atpūtas un izklaides nolūkos

Pilsētā vislielākos attālumus pārvar ar sabiedrisko transportu vai kājām

1. ideja - Scenāriji laukiem

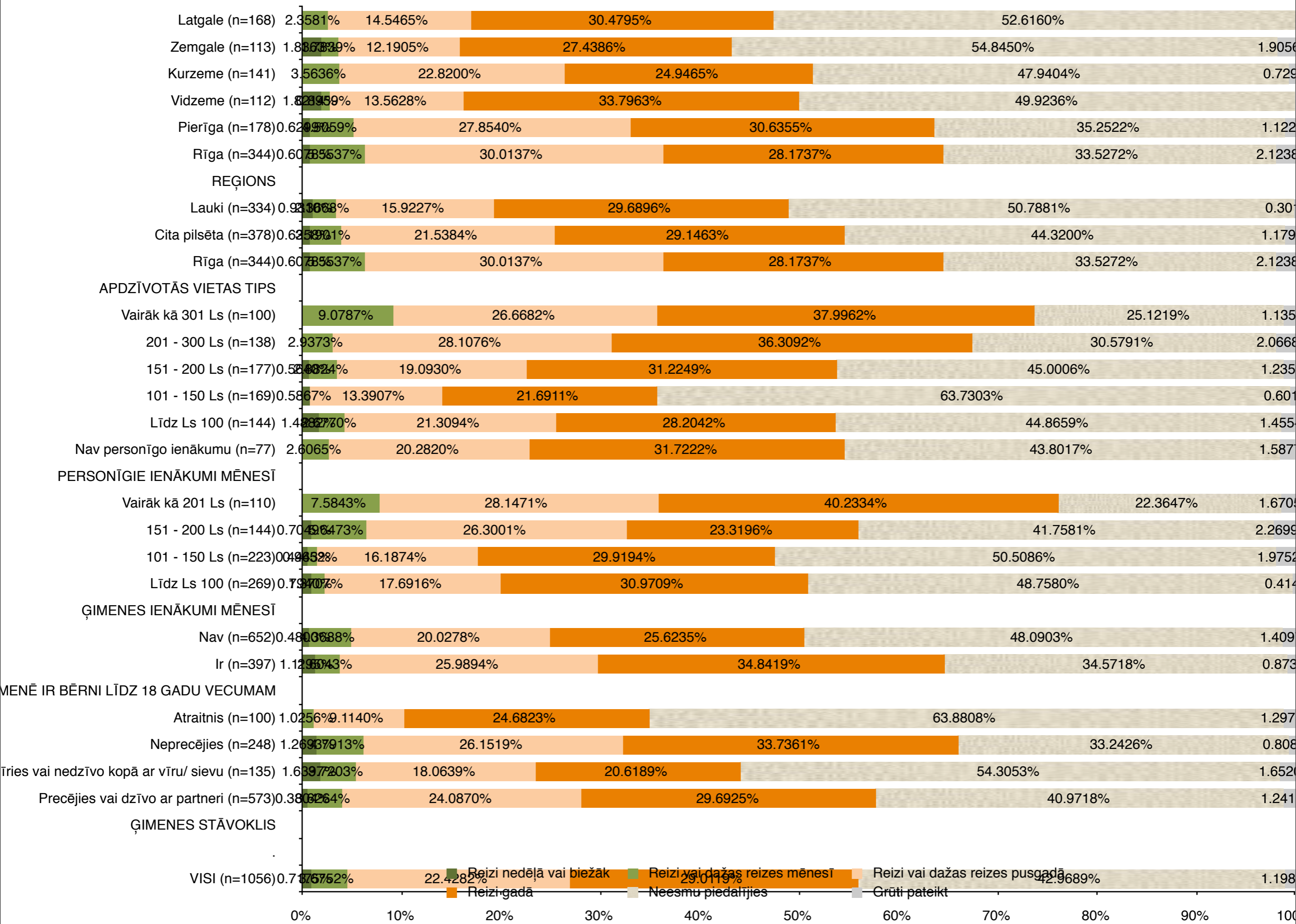

2. ideja - Lauki un 'garās astes' princips

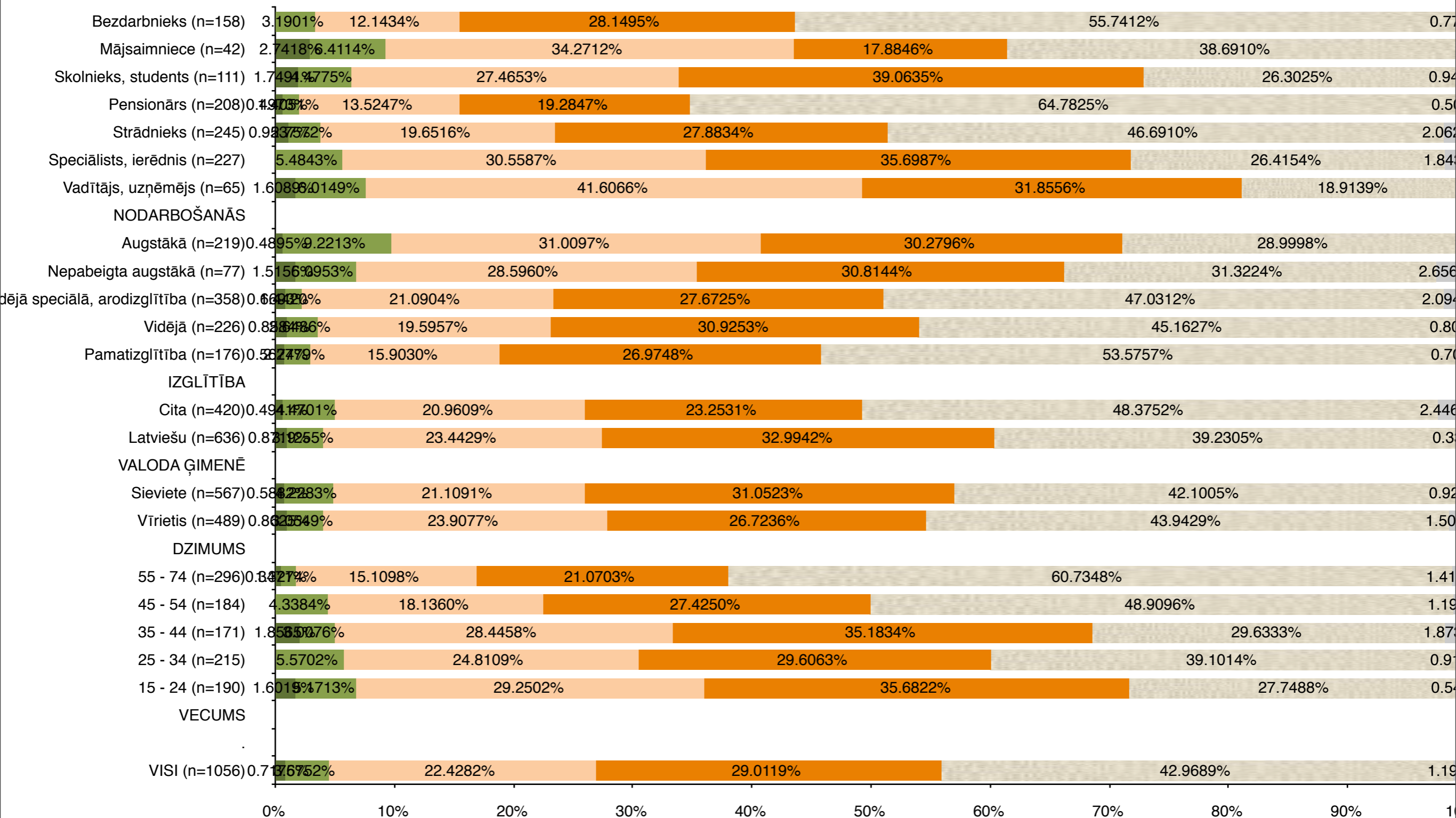

Viens lielais peļņas nesējs pret daudzām mazās peļņas aktivitātēm

Apceļoju Latviju - Sociāli demogrāfisko grupu griezumus (%)

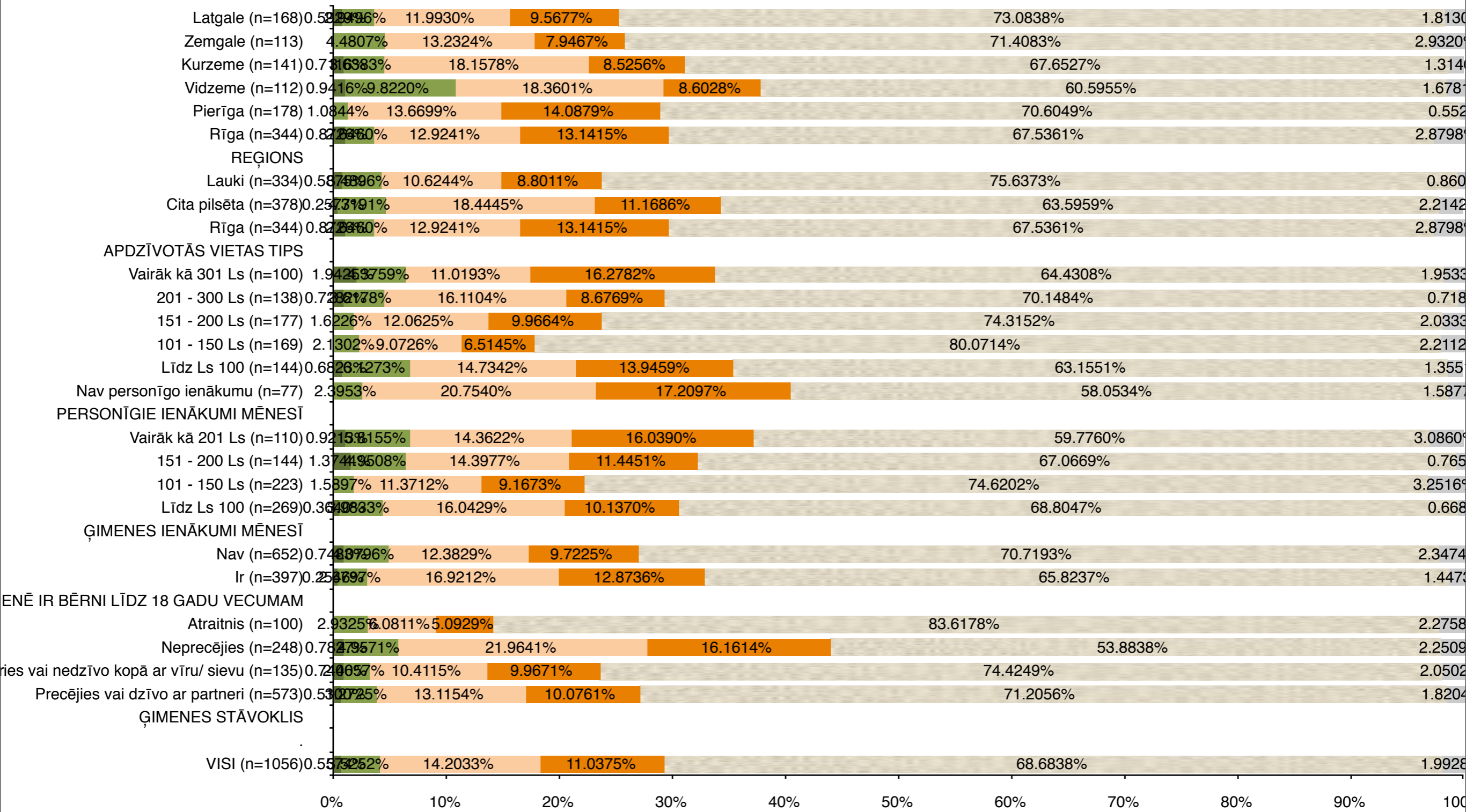
Apceļoju Latvijā - Sociāli demogrāfisko grupu griezumus (%)

■ Reizi nedēļā vai biežāk
 ■ Reizi vai dažas reizes mēnesī
 ■ Reizi vai dažas reizes pusgadā
■ Reizi gadā
 ■ Neesmu piedalījies
 ■ Grūti pateikt

- 55% vismaz reizi gadā apceļo Latviju
- 25% trīs un vairāk reizes apceļo Latviju
- ja reizē patērē 10 LVL tad pat pie ļoti konservatīviem aprēķiniem **20-25 miljoni** latu gadā

Devos pārgājienā - Sociāli demogrāfisko grupu griezumus (%)

■ Reizi nedēļā vai biežāk
 ■ Reizi vai dažas reizes mēnesī
 ■ Reizi vai dažas reizes pusgadā
■ Reizi gadā
 ■ Neesmu piedalījies
 ■ Grūti pateikt

3.dažas idejas *Lauku atjaunošanas plānam*

- **Gājēju takas** viscaur Latvijai ar servisu ceļa malās; takas iet caur mazām apdzīvotām vietām, pieejamas viesnīcas vai hosteļi; tematiskie maršruti
- Dažus gadus atpakaļ Īrijā aprēķināja, ka tiešais ekonomiskais efekts no īru atpūšanās mežā bija 270 miljoni eiro; netirgus - 97 miljoni eiro

- Veselības-rehabilitācijas tūrisms
- Veselīgais dzīves veids visveselīgākais ir laukos (sabiedriskās veselības attīstības publiskais finansējums)
- Projekts pēc 65, aktīvie Eiropas pensionāri
- Vecāki - līdzīpašnieki mazajās skolās

pārdomām...

- Lauki mainās, kontrasti un pretrunas saasinās, bet risinājumi ir
- Latvieša - pilsētnieka/ces identitāte?
- Lauki nozīmē zemi, ūdeni un gaisu.
- Lauku un pilsētas ciešās saiknes mobilizācija

- Paldies un lai veicas!